

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

A tavaszi hó.

Makó, okt. 3.

Ma, benn az őszben, tavaszi havat láttunk.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának ötvennégy tagja — egy-két kivétellel virilisek és hivatalnokok — kinyilatkoztatta, hogy nem kell neki az általános, egyenlő, titkos választói jog.

Ez már aztán beszéd. Még pedig kertelés nélkül való egyenes, nyílt beszéd. Végre-valahára — szinte a tizenkettedik órában — sikerült az urakat színvallásra bírni.

Hát vallottak S nem lehetetlen, hogy annak az ötvennégy bizottsági tagnak mindenyike már egy-egy Cézárnak érezi magát, akinek sikerült a Rubikont átlépnie s most már előtte megadást jaggat s kegyelmet esdekel — Róma. Némelye talán azt is hiheti, hogy most már aztán vége az általános, egyenlő, titkos választóijognak, mert mint Józsué egykor a napot, ők is, mai tettükkel, megállították rohanó utjában a szabad - korszellemet.

A csatát játszi mosolygással, fölényes s gunyoros hangon vitták ma a kormánypárti urak a vármegyeházán. Beszédjükből s mosolygásukból szinte előtört a kicsinyes lenézés azokkal szemben, akik a népjogokért mertek sikra szállni. Ő ellenök, a megyei urak, a vidéki kiskirályok ellen.

Az általános, egyenlő, titkos választói jog hívei azonban nyugodtak lehetnek még a mai — vere-ség után is. Az általános, egyenlő, titkos választóijog ügye egy hajszálnyival sincs ma rosszabb helyzetben, mint ahogy tegnap volt. Sőt, mintha a mai megyegyűlés után még jobban érezhetné magát.

Mert az a veresség, mit ma ez eszmének szántak, nem az eszmét érte, hanem éppen azokat, akik azt hitték, amikor szavaztak, hogy most vereséget, csapást osztanak.

Bizvást elmondhatjuk, hogy a munkapártiaknak még csak néhány ilyen győzedelme, mint amilyen ez e mai volt s az ily győzelmei után bizonyos, hogy nyomban következnek a népjogok minden irányu igaz diadala, ezek közt az általános, egyenlő titkos választói jog is.

Mintha tél utolján zig-zugos hajlatokban maradvány hócsomókat láttunk volna ma, amely hócsomók

nem akarják észrevenni a tavasz eljöttét. Állják még talán néhány nap, lehet egy-két héten át is hó-mivoltukat s közelükbe jutva, még úgy is érezhetjük, hogy talán még tél van az egész tájékon. De eljőve a közelségükből, már érezzük szerteszét a kikelet ébresztő s melegítő varázsát. Tavasz van mindenütt már, jőltető, áldásos tavasz, mely egy-kettőre eltünteteti már a zig-zugos hajlatok hó-csomóit is.

Mint a tavasz áldásos ébredése. olyan a jövele az általános, egyenlő, titkos választói jognak s az összes népjogoknak. Amikor eljő az idő, hogy a tavasz következik, ha száz öles hó vagy jég réteg borítja is a hegyeket-völgyeket, a természet lehánnya magáról a legnehezebb jégrétegeket is s a zord tél romjain teljes pompájában megjelen a — tavasz.

Az általános, egyenlő, titkos választói jognak is lehetnek ma még akadályozói, bár már is sokat vékonyult a nem is régen még vastag jégréteg, de bizonyos, hogy már eljött az ideje s nem sok idő kell már, hogy teljességében kivívja e jogát is a nép.

Azok a hivatalnokok, akik más-kor is, ma is a népjogok ellenébe helyezkedtek, megértik majd a nép igazát s jogos kívánságát és a nép mellé állanak. Akik pedig sehogy sem akarnak a néppel s a népért együtt dolgozni, valamint az összes virilisek eltűnnek a magyar föld szénéről nemsokára. Épp úgy eltűnnek, megsemmisülnek ezek a népjogok előtörő izzó hatalma előtt, mint a kikelet melege előtt a hogy elfűnik, megsemmisül a —
tavaszi hó,

kp.

(A főkapitány pénztárosa. Az a pénztáros, a mely nem volt, ma se lett és nem is lesz. Rákossy Gyula rendőrkapitány azt kérte volt a város képviselőtestületétől, hogy a sok-sok rendőri büntetéspénz beszédéséhez egy külön rendőrségi pénztárosi állást rendszeresítsen a város. A képviselőtestület azt mondta erre, hogy — nem kell. Rákossy ez ellen felebbezett, de ma a törvényhatósági bizottság is azt mondta — nem kell. Vagyis a rendőrkapitánynak nincs külön pénztárosa és nem is lesz, mert — nem kell.

Választó jog a megyén.

A felvilágosodás és az előítélet küzdelme.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, okt. 3.

Csanádvármegyének mai rendes közgyűléséhez a megyei ellenzék részéről nem adott be senki indítványt az általános, egyenlő, titkos választói jognak törvénybe iktatása érdekében, mégis a vármegyei közgyűlésnek legnagyobb vitája e körül a tárgy körül csucosodott ki.

Verec városa, mely az újabb időben oly sok dolgot adott különféle politikai vonatkozásu átiratival a törvényhatóságoknak, Csanádvármegye törvényhatóságához is megküldötte átiratát, melyben arra kéri, hogy az általános, titkos választói jognak törvénybe iktatása végett irjon fel a képviselőházhoz.

Az állandó választmány figyelembe véve a mai hibás politikai közhangulatot, jobban mondva a kormány utasítását, azt javasolta, miszerint tekintettel arra a körülményre, hogy Csanádvármegye törvényhatósága már az 1910. évben Turócvármegye átirata folytán felirt a törvényhozáshoz a választói jog kiterjesztése végett, szükségtelennek tartotta azt ma, mikor ezt Kárpátoktól Adriáig mindenki követeli.

Az állandó választmány határozati javaslatához elsőnek Dózsa Imre dr törvényhatósági bizottsági tag szólott hozzá. Kifejezésre jutatta, hogy az általános és titkos választói jog ma már annyira homlokterben van, hogy az elől kitérni olyan határozati javaslatlalt, mint az állandó választmányé, nem lehet. Ma már nem elég azt mondani, hogy szükséges a választói jognak kiterjesztése, meg kell azt is mondani, hogy annak általánosnak, egyenlőnek kell lenni s községenként, titkosan kell történnie. Tisztában van ugyan azzal, hogy a virilisekből álló többség a korszerű haladásnak ma is ellene lesz, mindannak dacára névszerinti szavazást indítványoz, hogy kiderüljön, kik hívei az ország jólétének és a felvilágosodásnak és kik állanak saját egyéni érdekeik megóvása érdekében a maradásig sorompójánál.

Kiss Pál dr: A mellett érvel, hogy a vármegye törvényhatóságá-

nak állást kell foglalnia az általános, egyenlő titkos választói jognak mielőbbi törvénybe iktatása mellett. Majd meggyőző érvekkel bizonyítja, hogy hibás a munkapártiak az az álláspontja, mely szerint az azért nem akarja az általános, titkos választói jogot, mert fél a szocialisták és a nemzetiségek elhatalmasodásától. Kimutatja, hogy a szocialistákat megilleti minden polgári jog, így választói jog is. A nemzetiségek sem jelentenek az általános, titkos választói jog életbe léptetésénél semmiféle veszélyt. Az általános, titkos választói jog életbe léptetésénél ezek is olyan bánásmódra számíthatnak, hogy nemhogy ellenségekké, de jobb hazafiakká lesznek. A nemzetiségi kérdés előhozását nem tartja a munkapárt részéről másnak, mint mumusnak. Ő is annak a híve, hogy a törvényhatóság elfogadva Dózsa Imre indítványát, mai közgyűlésén, foglaljon állást az általános, egyenlő, titkos választói jog mellett.

Hervay István: Tiltakozik az ellen, mintha a nemzetiségek a közigazgatási hatóságok részéről nem részesülnének olyan elbánásban, mint a magyarok.

Meskó Sándor dr.: Tekintettel arra a körülményre, hogy a vármegye törvényhatósága a választói jog kiterjesztése érdekében már felirt a törvényhozáshoz, pártja nevében kijelenti, hogy újabb felirat küldését nem látja szükségesnek.

Kiss Pál dr.: Félremagyerezott szavainak helyreigazításul kijelenti, hogy amit a közigazgatási hatóságoknak a nemzetiségekkel szemben tanúsított magatartásáról mondott, azt nem Csanádvármegyére értette.

Návay Lajos: Országos szempontból tiltakozik az ellen mintha a nemzetiségek üldöztetnének, mire dr. Kiss Pál azt jelenti ki, hogy a nemzetiségekkel való egyenlőtlen bánásmódot úgy érti, mert abban látja, hogy a közigazgatási hatóságok a nemzetiségeket még inkább elhanyagolják, mint a magyart, mert mulasztásaikkal hagyják a nemzetiségeket ezek izgatói által elvezettetni.

Végül Kiss Pál és Dózsa Imre éltek a zárású jogával és ezután Hervay István alispán elrendelte a Dózsa Imre által kért névszerinti szavazást.

Az állandó választmány határozati javaslata mellett szavaztak:

Olcsó árak!

[18]

Pontos kiszolgálás!

Menüszonnyaj
ajánlók!

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én
a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők
helyén megnyílt.

Vendéglő és kávé-
házi edények!

Épület üvegezés és képkeretezés!!

Haasz Antal, Náway Tamás, Biró Albert, Kövér Béla, Vertán István, Jankovics Lőrinc, Martens Caezár, Sas Bernát, Pintye János, Náway Géza, Kiss Vilmos, Kovács Sándor dr., Löffler Jakab, Hoffmann János, Nágel Vilmos, Urbán Péter, Nágel Henrik, Szojka Kálmán, Dózsa Simon dr., Lukács István, Náway Iván, Buvár Imre, Sehl György dr., Weinrich Lajos, Lonovics Gyula, Spilka Antal, Demkó Pál, Hász Sándor, Istók Barnabás, Hervay István, Polák Sándor, Major György, Purgly Emil, Kardos József, Hegedűs Pál, Kardos Samu, Náway László, Langó Ferenc, Sümegi Dezső, Vajda Jenő, Meskó Sándor, Bánffy József, Szabaszián Nándor, Geller Béla, Szántó István, Vertán Endre, Révész Oszkár, Földi Mór, Balku Gyula, Náway Lajos, Tókey Jenő, Madzsar Gusztáv, Tarnay Ivor, Siklován György.

A kik Dózsa Imre dr. javaslatát mellett szavaztak, a következők:

Pintér Miklós, Oeskey Gyula, Dózsa Sámuel, Lukács Imre, Purgly János, Justh János, Dózsa Ferenc, Zámboi Péter, Mogyorósi Elek, Lung Péra, Kis Imre, Mágóri Sámuel bíró, Sármezey Antal, K. Szabó József, dr. Kiss Pál, Kenéz István, Szentpéteri István, Farkas András, Franyó András, Manheim Salamon, Dózsa Imre, Baur János, Veres Sámuel, Farkas Ferenc, Doktor Lajos, Miklós István, Nikolics Aurél, Slávik János, Fodor Manó, Topesy László, Vertán Etele, Mikuska Imre, Elek Lajos, Babó Zoltán, Nagy Károly, Forgács Lajos, Gulácsi József, Oszlár Gergely, Pemecky András, Sojnosky István, Ludaj Mojsza, Petrovics György, Asztalos Mátvás, Rakonczay József, Szilvássy Alajos.

E szerint 54 képviselő szavazott az állandó választmány határozati javaslatát mellett, 45 pedig ellene.

Most is meglehetne csinálni a statisztikát a szavazásról és abból kiderülne, hogy az állandó választmány határozati javaslatát mellett a hatalmi álláspontjukat féltő virilisek és az állásukhoz láncolt tisztviselők szavaztak.

Igen sok olyan képviselő is jelent meg a mai megyei közgyűlésen, kik már nem is szavaztak, főképp pedig a nemzetiségi képviselők.

Jelen voltak és nem szavaztak a következők:

Mágóri Sámuel, Garay István, Marzsián Miklós, Vigyigán Gligor, Zelenák István, Lakatos Pál, Ambrus György, Német Péter, Petrovics Aurél, Thaisz Géza, Tarnay Akos, Leipnik Ignác, Galambos Ignác dr., Kökényessy Géza, Diósszilágyi József.

Rémitő

sok pénzt adnak hölgyeink szövetre, holott, ha ruháikat szakembertől csináltatják, a fele fazon díjat megtakaríthatják a szöveten. Tegyen kísérletet Katona András női-szabónál, aki most jött haza Budapestről, ahol a

legmodernebb szabászatot és a legjobb izlést sajátította el.

Egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy kevés szövetből a legdivatosabban és legolcsóbban készíthetők a kosztümspeciálításokat.

Magamat a n. b. hölgyközönség pártfogására ajánlom, maradtam kiváló tisztelettel:

Katona András

Makó, (Stentzky-ház.)

Varró- és tanuló leányok felvételnek.

A vármegye költségvetése

A vármegyei pótdadók megszavazása.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, okt. 3.

Nemcsak Csanádvármegye, de az ország összes törvényhatósága az őszi hónapokban tartani szokott közgyűlésére állítja össze a vármegyei költségvetést és ugyan-csak az őszi közgyűlésen szavazzák meg a vármegyék az egyéb kiadásokat fedező pótdadókat is.

Csanádvármegyének mai rendes közgyűlésére volt kitéve a vármegye 1912. évi költségvetésének tárgyalása, nemkülönben ehhez a közgyűléshez terjesztett be az állandó választmány határozati javaslatot a különféle pótdadók megszavazására iránt is.

És itt meg kell jegyezni, hogy ez évben sem a vármegyei költségvetésnek, sem a pótdadóknak megszavazása nem ment olyan simán, ugyszólván minden észrevétel nélkül, mint más években. Kiss Pál dr. törvényhatósági bizottsági tag ugyanis szóvá tette, hogy a vármegye költségvetése nem elég világos, azt jobban részletezve, az egyes tételeknek nagyobb részletességgel való föltüntetésével a törvény értelmében már 15 nappal a közgyűlést megelőzőleg minden törvényhatósági bizottsági tagnak birtokába kellett volna juttatni, hogy azt tanulmányozhatták volna. Kifejezésre juttatta Kiss Pál dr., hogy még nincs 8 napja annak, miszerint a törvényhatósági bizottság tagjai megkapták a vármegye 1912. évi költségvetési előirányzatot, de miután annak tételei, különösen az emelkedések részletezve és indokolva nincsenek, azokhoz már e közgyűlésen hozzászólni alig lehet, azért indítványozza, hogy jövőben a költségvetés tételei külön részletezve és indokolva a törvényhatósági bizottság tagjainak a közgyűlést megelőzőleg 15 nappal megküldessenek.

Kiss Pálhoz hasonló értelemben szólalt fel Vertán Etele országgyűlési képviselő és Lakatos Pál is. Ez utóbbi dacára annak, hogy a vármegye jövő évi költségvetése az emelkedésekre ugyszólván semmiféle felvilágosítást vagy magyarázatot nem adott, mégis kifogásolt néhány tételt.

A függetlenségi párt felszólalásaival csak azt akarta elérni, hogy jövőben a törvénynek megfelelőleg, idejében jusson és kellő részletességgel, nemkülönben a megfelelő indokolással a költségvetési előirányzat a megyebizottság tagjaihoz, különben nem támasztott semmiféle akadályt a vármegye 1912. évi költségvetésének megszavazása elé. A vármegye törvényhatósági bizottsága ennek folytán a vármegye 1912. évi kiadásait 207.852 korona 81 fillérben, kiadásait is ugyanilyen összegben állapította meg.

A pótdadók évről-évre az ellenzék részéről is megszavazott tételei a vármegyei közgyűlésnek. A vármegyei ellenzék tudva, hogy a pótdadók megszavazása helyes célt szolgál, itt sem támasztott a munkapártnak semmiféle nehézséget, hanem hozzájárult ahhoz, hogy a törvénynek megfelelőleg névszerinti szavazás mellett a 7 féle pótdadóra egyszerre szavazzanak. Különben is az ellenzék nem szavazott a megyei pótdadók megállapításánál.

Megszavazták a megyei tisztviselői nyugalmapolyai kiadásainak fedezésére egy és háromnegyed százalékot a közszéjgyűzői nyugalmapolyai kiadásainak fedezésére háromnegyed százalékot, a közművelődési alap javára egy százalékot, a kórházi kölcsön 1912. évi törlesztésére háromnegyed százalékot, a községi munkássegély alapok javára egy fél százalékot, a vármegyei kölcsön törlesztésére egynegyed százalékot, az elhagyott gyermekek 1912. évi eltartási céljaira egy százalékos megyei pótdadót.

Hosszunapkor.

És azután.

Makó, okt. 3.

A zsidók jom hákipurimjáról Csanádvármegye dicső kormányzósága jut eszünkbe. És ez olyan természetes. Tudnivaló a zsidók azon szokása, hogy hosszú nap előtt megbocsátják egymás bűneit és egymásnak minden jót kívánnak. Ismeretes ezzel kapcsolatban azon adoma, hogy amikor két ellenséges zsidó találkozott és az egyik minden jót kívánt, a másik azt felelte: már megint kezdted! Vagyis tisztában volt azzal, hogy milyen jót kívánt az ő ellensége.

A vármegyei uraknak is volt hosszú napjuk, de csak egy játékból. A nemzeti ellenállásit komédiázták és nekik maguknak sikeresen, mert buktak egymás hegyén-hátán felfelé. Az ő hosszú napjukkor megbocsátottak a lenézett népnek, leereszkedőleg viselkedtek az addig megvetett tömeggel, amely nép tömeg mellesleg legyen mondva, támogatta őket erkölcsileg és kész volt az anyagi áldozatokra is — és minden jót kívántak a megyei urak. Sajnos a nép nem vette észre a komédiát, a hitlen játékokat és nem úgy viszonyozta a köszönést, hogy „megint kezdted” hanem intakt lelkiülete őszinteségével hitt a krokodil környezetben, hitt a mindenkor ellenségeinek bűnbánást mutogató ábrázatában.

Bizony perfid komédia volt a megyei urak tulipánözása, fekete táblája, hűségesküje, darabontok bojkottálása. Előljárt mindezekben, aki a főkolompus volt, a diszpolgárságot kikönyező alispán úr. Vele táncolt a többi kiesike és velük tart a többi slepphordó renegát.

Hogyan tudtak abban az időben népjogokért lelkesültséget mutatni, függetlenségi zászlót lobogtatni, No de ez hála Istennek nem a zászlót szenyeczte be. Mi sem természetesebb, mint a diszes csapatban kellett lenni Csanádvármegye korlátlan uraságának a két Náwaynak minden ijaíával, akik mindegyikének kell hivatalt teremteni, ha öklömnyi is a füeska, csak a hivatal legyen sinecura és jövedelmező.

Fordult a világ és fordultanak ők. Felrugták az alig elhangzott eskü, fogadkozás szentségét és beállottak kormány szekértolójának, de most már igazán, őszintén, testtel-lélekkel. Önzetlenül szötte-álmaikat a termetre tekintet nélkül fölfelé kacsingató hajlongással a főkolompus, egy kis közigazgatási bíróság irányában, de hogy az nem jött meg, maradt itthon kis király, aki még az ő felsége a király nevében szóló bíróságnak is parancsol és ukázokat osztogat.

Járnak-kelnek fürgé léptekkel a Náwayak és dobálóznak kéjmámorban, hátorzongató sofismákkal, szavaznak és vörösre vert tenyereikkel tapsolnak a sokat hirdetett álláspontjuk megszavazásánál. Tiporják, gázolják azokat az elveket, amelyek bolondosan erős létrái voltak az ő előhaladásuk pokolégének. Amit hátrafelé eseltek, azt eltitkolják, sőt rettegve

borsodzik a hátuk a felidőzés gondolatán. Az általános szavazati jogról lévén szó. — Katona kellene nekik. Az bizony. Mert szerintük nincs agyonterhelve az ország a közvetett és közvetlen és még ezerféle adók seregével.

És ezek a jó hazafiak intézik a haza sorsát. Ezek szavai döntők a nemzet hangulatában. Igen, mert esatlósaik a hasonló önzetlenek serege. Utazgat le-fel, le-fel a híres demokrata népbárát, mint a pocsolyás vizen a sunyi halász, kifeszített hálólal. Hátha akad egy kis állami subventió az új bárka felendítésére. És hogy nyomósabb legyen a háló, értékesebb a működés, dirigálja, ráncigálja, magával a vén koloncot. Az öreg meg megyen utána az se tudja szegény hogy merre, de annál inkább, hogy miért. Mert az üzletet, azt már érti.

Nem késik az ujonnan felbukkanó vezéresillag sem. Az elvűség mintaképe, a híhű — nem római katolikus. Vezér lesz még, bizonyos — nekik legyen mondva. A félelvtárs, de lelke szerint „hét” ... meg széles mosolyal, szellet felriasztó bölöngatással igazgat itt is, ott is. Hát csak meg kell dolgozni egy kis „fő” ért.

És szavaznak a többiek. Higgadt, kérges lelkiismerettel, de riadozó előérzessel. Sajdítják, hogy itt a vihar szele, mely a semmiségbe szórja gyökeretlen létüket, hogy magjuk sem marad meg.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Október 4. Szerda. Római kath. Assisi Ferenc. Gör. kath.: Szeptember 21. Jónás pr. — Nap kél 6 óra 2 perckor, nyugszik 5 óra 34 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó, de jobbára szeles idő várható. Hőmérséklettel és helyenkint esővel. — Sürögnyögnözis: Szeles, hűvösebb, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 16.0 fok Celsius.

(A képviselőház ülése. Öt napos szünet.) A képviselőház ma tartotta utolsó ülést ezen a héten. Egy csomó névszerinti szavazást intéztek el és Bakó József pártot kivül 48-as mondot beszédet a véderőjavaslatok ellen. Holnaptól kezdve a jövő hétfőig nem lesz ülése a Háznak. A mai ülés elején gróf Esterházy Mihály választotta Tisza István multkori felszólalására és kijelentette, hogy az az idézet, amelyet Tisza a multkor inkriminált, nem szösz szerint foglaltatott Tisza István egyik beszédében, hanem Tisza több felszólalásának szellemét tükröztette vissza. Beismeri, hogy tévedett, mikor ezt a kijelentést idézetnek mondotta, de ez, szerinte, a dolog lényegén semmit sem változtat. Az ülés végén a miniszterelnök felelt a hervát bán ügyében előterjesztett két interpellációra.

(A város jövedelmei.) Makóváros rendőrkapitányi hivatala ma a szeptember havi multságok illetéke fejében 286 és pénzbírság címén 274 koronát szállított be Makóváros közpénztárába.

(A központi választmány ülése.) Makóváros központi választmányára holnap szerdán délelőtt 11 órakor Galambos Ignác dr. elnöklésével ülést tart.

(Helyszíni szemle.) A marosi fürdő elhelyezése ügyében a képviselőtestület által kiküldött bizottság október hó 5-én délután 4 órakor Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével helyszíni szemlét tart.

(Adományozás. Mandl Zsigmond atyjának Mandl Józsefnek elhunyt alkalmából a szegény özvegy asszonyoknak tüzi fával való ellátása céljából 50 koronát adományozott.)

(A Lonovics-sugárút aszfaltja. Kérelemre a város kimondotta, hogy a Lonovics-sugárutnak az árva felől eső oldalára is aszfalt gyalogjárdát építenek. Ma a megyei közgyűlés — felelősség folytán feloldotta a határozatot s visszaküldi az ügyet a városi képviselőtestülethez — újabb megfontolás végett,

(A külterületi kutak. Makóvárosában a sok ártézi kúton kívül még igen sok utedai kut van. Ezek eddig igen el voltak hanyagolva, miért is az alispán elrendelte azoknak rendbehozását. Minthogy a város gazdasági hivatala az alispán rendeletének eleget tett, a polgármester jelentést tett az alispánnak a kutak rendbehozásáról.

(Az orthodox izraelita egyház kérelme. A makói orthodox izraelita egyház ma kérvényt adott be Makóvárosához, melyben külön temető helyet kérnek illetve bejelentik, hogy a mostani zsidó temető mellett földet vásároltak és ide szeretnének temetkezni. Nem akarunk ez alkalommal ezzel az ügygel érdemileg foglalkozni, de főlegesen tartjuk ezt akkor, midőn az izraelitáknak van külön temetőjük és azt tartjuk, hogy az izraelita hitfelekezet csak egy van, így elég egy temető is. Egyébiránt erre az ügyre még visszatérünk.

(Lopás. Benák Vendel kovács mester házából elzött egy hónappal, mint azt annak idején megírtuk, elűnt egy nyakkendő egy értékes tüvel. A rendőrség a toltost ma nyomozta ki Barakonyi Mária személyében, ki annak idején Benák Vendelnél lakott. Barakonyi Mária ellen megindították az eljárást.

Az olasz háború.

A monarchia beavatkozása.

— Express tudósítás. —

Makó, okt. 3.

A nagyhatalmak észrevették, hogy politikájához nincs kizárólagos joguk, mert az apróbb államok is kedvet kaptak a nemzetközi joggal való szédeléshez és apróbb falatokra vágyakoznak. Bármennyire tagadják is, a tripoliszi kalandra megmozdult a balkán.

Az érdekeltek közt a legelső: a mi monarchiánk. Ausztria-Magyarország már a sajtó útján közölt is valamelyes ultimátum félélt Olaszországnak, amely szövetséges ugyan de hirtelenkedése éppenséggel nem bizonyítéka a szövetségi hűségnek.

Pólából már megérkezett a sürgöny, hogy az osztrák és magyar haditengerészet hajórajához tartozó flottilla félgöz alatt készen áll, várva a parancsot a kifutásra.

Tripolisz bombázásáról biztos hír még nem érkezett, bár a bombázásnak ma reggel kezdődnie kellett volna. Ugy látszik, megint halasztás történt, még pedig Német és Ausztria-Magyarország egyenes óhajítására. Azt a hírt, hogy a török hajóknak sikerült a Dardanellákba behajózni az olasz hajóraj megkerülésévgi, ideérkezett jelentések is megerősíteni látszanak.

A magyar nép nem várhat jobb sorsot, míg Magyarországon is törvénybe nem iktatják az általános, egyenlő, titkos választójogot!

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán: A hercegisasszony, vig operett. (Bérletben.)

Csütörtökön: Peterdy Etelka jutalomjátékául Edes öregem (Brüderlein fein.) ó-bécsi daljáték. Ezt megelőzi: Pillangó kisasszony, énekes színjáték. (Bérletszünet.)

Pénteken: Diszoldadás az aradi vértanúk emlékére. Ünnepi nyitány, Prolog és Az elnémult harangok, színjáték. (Bérletben.)

Szombaton: Nádasyné Jolán jutalomjátékául A vén bohém (Künstlerbluth.) operette.

Vasárnap: Utolsó előadásul. Délután leszállított helyárrakkal Muzsikusi leány, vig operett. (Bérletszünet.) Este rendes helyárrakkal A vén bohém, operette. (Bérletben.)

A hercegisasszony.

Nagyon kedves operett, sok fülbemászó melódiával, színes felvonulásokkal és jól rendezett együttesekkel. Lehár finom muzsikáját telt ház élvezte. Földes Dezső jutalomjátéka volt ma különben, aki egy szeretetre méltó görög rablóvezért játszott általános tetszés közepette. Általában ma este a szereplők játékát a publikum sokat tapsolta, mert meg is érdemelték. Peterdy Etel bájos jelenség volt, kiválóan énekelte. Berzók Margitnak is sok szép énekpártija volt, nyílt színen is kapott tapsot. Békésy József is elemében volt. Nagy Dzsóz, Ujj Kálmán, Nádasyné epizód szerepekben kiténik voltak. Latabár táncát, mely inkább spanyol volt, mint görög, megisméltették.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (55)

VII.

Füzdő a cethal fejében.

Ezt különben minden alkalommal megtette. Ő volt ugyszólván az én előljáró ügynököm és reklamcsinálóm. Ha idegen vidékre mentem, azt tapasztaltam, hogy hírnevem megelőzőlt, ami nagyon előnyös és hasznos volt rám nézve, mert vendégszeretően fogadtak és segítségemre voltak mindenben.

A szerep, melyet a két cethal megölésben játszottam, már megszerezte számomra a fekete csodálatát — nemcsak a saját törzsemnél, hanem a szomszédos vidékeken is. A krokodillal való eme találkozásom után pedig valóban úgy tekintettek rám, mint valami nagy és hatalmas egyéniségre.

A megölt szörnnyeteket nem hoztuk el magunkkal, de másnap egy csapat benszülött kiment catamarántain s a szárazföldre vonszolta a hullót, hol szájátva bámulták nagy csapatokban az oda sereglő feketék.

Oly nagy tiszteletben tartották hősiségemet, hogy szétszórták maguk közt az állat pikkelyeit (valószínűleg ereklye gyanánt) a közel és távol lakó törzsek. Sajátságos módon ezt az utóbbi hőstetemet sokkal fényesebbnek tar-

tották, mint a cethal megölését, abból az egyszerű okból, mert néha megtörtént, hogy ők is találtak egy-egy cethalat a partra kivéve, míg egy krokodil megölését kezdetleges fegyverekkel még sohasem próbálták meg.

Éjjel dicshymnusokat daloltak tiszteletemre és bármerre mentem, első dolog volt, hogy a cethalakkal és a krokodillal véhezvitt hőstetemet magasztalták. Én magam nem is próbáltam még levonni valamit tetteim érdeméből, ellenkezőleg inkább tölem telhetően nagyítottam.

Leirtam előttük, hogy harcoltam és öltem meg a cethalat a törömmel annak dacára, hogy a szörnnyeteg összetörte a csónakomat. Elmondtam nekik, hogy én bátran szembeszállok pusztá kézzel is mindennel, sőt annyira mentem, hogy azt állítottam, hogy elég erős vagyok felvenni a harcot egy egész nemzettel.

Egyetlen célom volt eltölteni ez embereket képzelt nagyságommal s állandóan ámulatba tartottam őket a nyílt kezelésben való ügyességemmel.

(Folyt. köv.)

I. közönség figyelmébe.

Tisztelettel vanszerencsém felhívni Makó és vidéke b. közönségét modern

festőműhelyemre,

hol készíték e szakmába vágómindenféle templom- és szoba-diszt. a külföld legzölésesebb mintájára.

Elvállalok: templom- és szobafestést, aranyozást, mázólast és szoba-kárpitozást, külső homlokzat festést x a legdiszesebb kivitelben. x Makó és vidéke n. é. közönségének becses pártfogását kérve tisztelettel:

Apjok Sándor

festő, Makó, Szent István-tér 12. sz

Kiadó ház.

Lonovics-sugáruton épült új házam, melyben van három szoba s előszoba a szükséges mellékhelyiségekkel, november 1-től kiadó.

Dr. Kiss Pál ügyvéd.

Hirdetmény.

A makói izr. hitközség udvarán, a bontásból kikerült különféle fa-neműek, zindelytetők, deszkák, oszlopok, továbbá akác és nyárfa tönkök, galyak, terméskő-lépcsők, szivattyus-kutak és vasak

október hó 4-én

délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladatnak.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza: 20.60–22 K.
Kukorica: 19–
Árpa: 17–17.40 "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vöröshagyma: 13–14 K.
Foghagyma: 16–17
A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Tánciskola megnyitás

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy folyó évi o o o október hó 20-án o o o őszi táncanfolyamomat megnyitom, melyre beiratkozni mindenkor lehet, Barcsay-ut 8. o o o szám alatti házamnál. o o

Tisztelettel:

Érdeky József

okl. táncitanító.

Gyomor baj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorrágást, hasmenést és egyéb gyomorbetegségeket. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható:

WÉBER & BÁRÁNY

gyógyszertárban.
Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.
Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon elix. fnmar off védjegy rajta van.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka literje 1 frt. 50 kr.,
10 éves kajszin-barack pálinka literje 2 frt.
Valódi ó-törköly pálinka literje frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságért szavatosságot vállal cég.

özv. Szentpéteri Sándorné Gera Rozáliának Hatrongyosson Csikós Kis István szomszédságában

félfertály tanya-földje

eladó, — Bővebb felvilágosítást ad az eladó, vagy megbízott Apjok Imre, 921. tanya-szám alatt.

Friss m u s t

kapható

özv. Iritz Sámuel cégnél.

Glück Samu

Csanádmegye legnagyobb gépraktára
Makó, (főtér.)

A legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít: Legjobb minőségű acélból készült egyes és kettős ekéket és ekefejeket, tárcsás-, fogas és láncboronákat, világhírű „Losonci Drill“ hengeres szerkezetű vetőgépeket, műtrágya-szóróval kombinált, mérilős szerkezetű „Rekord Drill“ vetőgépeket, páros-sorú legtükételesebb Kalmár-féle rostákat, trióróket, újonnan hitelesített mérlegeket és súlyokat, répavágókat, lábbalhajtós morzsolókat, vízmentes-ponyvákat, zsákokat, gép-szijakat és olajokat, legújabb szerkezetű varrógépeket és kerékpárokat, gummik és ke-o rékpár felszereléseket mindenféle kerékpárhoz. o Gramofonok- és legújabb lemez-ujdonságok nálam minden időben megtekinthetők és beszerezhetők.

Kiadó üzlethelyiség.

A makói izraelita hitközség épületében a színház téren november hó 1-ére a II. számú (Fischl-féle) üzlethelyiség.

Írásbeli ajánlatok a hitközség jegyzői irodájában adandók be, hol a bérlet iránt bővebb felvilágosítás kapható.

Egy jó forgalmu

fűszer-üzlet

melyben 25 év óta trafik és italmérési engedély van elutazás miatt eladó.

Cim megtudható a kiadóban.

A vevőközönség figyelmébe.

Ha szép, jó- új árut olcsóért akar vásárolni, úgy ne mulassza el az olcsóságáról híres „Ményasszonyhoz“ címzett

rőfös- és divatáru üzletet

felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában, (püspökkertel szemben). ahol minden e szakmába vágó cikkek igen izléses választékban kaphatók és így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenkit meggyőz.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szilid árak.

(6)

Alulirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Dessewffy-tér 31 szám alatt o o o levő kovács- és lakatos műhelyemet nagyobb szabásu

iparteleppé alakítottam át,

melyet a legmodernebb munkagépekkel szereltem föl. — Így abban a helyzetben vagyok, hogy egy a kovács, mint a lakatos munkák körébe tartozó megbízásoknak a legpontosabban és legjutányosabban teszlek eleget. — Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek autogén-heggesztő berendezésem, mely 1 millimétertől 250 milliméterig vág és heggeszt. — Raktáron tartok láncos kutakat és mindenféle gazdasági gépeket.

Kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását tisztelettel

Gulácsi János.

(20)

Kovács segédeket felveszek magas fizetéssel.

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű helybeli és vidéki uriközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek.

Legfinomabb angol-, skot- és honi gyártmányok nagy választékban.

Ujjonnan s modernnül berendezett szabó-műtermemben, ahol csakis legújabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett készülnek, u. m.:

szalon-, utcai- és sport öltönyök, felöltők, télikabátok, stb. stb.

Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

Ifj. ANTAL JÓZSEF

Makó, Dessewffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

Legújabb angol szabás!

Pontos és szolid kiszolgálás!

FIGYELEM!

Valódi Sack Rudolf ekéket tüköracél-kormányval bekötött zsák védjeggyel, mélyen leszállított árban és kedvező fizetési feltételek mellett Glück Samu gépraktára Makó. o o szállít, o o

Ó V Á S!

Eredeti losonci Drill tolókerekes, Record Drill párosszerű merítés szerkezetű és Record II. műtrágyaszóróval egyesített vetőgépek, mely sorban vet és trágyáz, csakis kizárólag Glück Samu gépraktárában szerezhetők be. Ezen elsőrangú, szilárd gyártmányu vetőgépek nem tévesztendőek össze holmi csehországi gyártmányu gépekkel.

Kukoricaszár aratógépet, mely a szarát kévébe köti, szállít Glück Samu gépraktára Makó.

FIGYELEM!

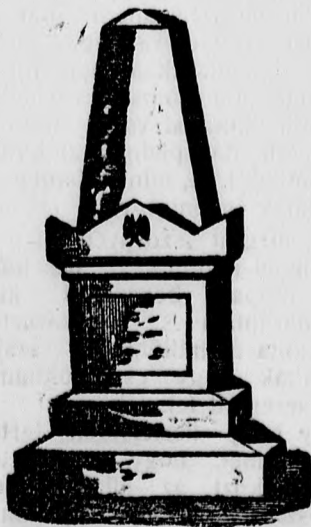
ÉRTESETÉS!

Aki földjére és házára hosszú vagy rövid lejáratu törlesztéses 4, 4 $\frac{1}{2}$ 0 Pénzkölcsönt akar fölvenni, vagy aki építeni szándékozik és ahhoz I. és II. helyre

építkezési kölcsön

szükséges, az forduljon bizalommal az alanti bankirodába, mert megbízást kaptam az ország legnagyobb pénzügyintézetétől, hogy megfelelő tőke törlesztéssel 10 évtől 60 évig terjedő időre folyosíthatok 4, 4 $\frac{1}{2}$ 0 kölcsönt. Megbízatom folytán a kölcsön megszerzését teljesen díjtalanul eszközölöm, mivel intézeteim által leszek honorálva. Kenyeres Izsó Makó, Uri-utca Bóhm-féle ház.

Ügynökökkel kérem nem összetéveszteni.

Valódi márványból készít sirköveket

Glück Lajos,

kőfaragó

(1) Makó, Szegedi-utca.

Ahol a sirkövek faragásáról és teljes készítéséről mindenki bármikor meggyőződhetik.

Raktáromon mintegy 500 darab áll választékul.